

Retningslinjer for hjemmeundervisning og tilsyn

Iværksættelse af hjemmeundervisning	1
Undervisningens form og indhold	1
Specialpædagogisk indsats i hjemmet og visitation til inklusionscentre, mv.....	3
Tilsyn	3
Gennemførelse af tilsyn	4
Vurdering af hjemmeundervisningen	4
Prøveafleggelse	4
Lovgivning	5

Iværksættelse af hjemmeundervisning

Iværksættelse af hjemmeundervisning kræver, at forældrene meddeler dette skriftligt via anmeldesskema til Silkeborg Kommune jf. friskolelovens § 34, stk. 1.

Anmeldesskemaet til hjemmeundervisning findes på silkeborg.dk.

Efter modtagelse af anmeldelse:

Kvittering sendes automatisk ved forældrenes anmeldelse på hjemmesiden.

Sekretariatet

1. opretter en hjemmeundervisningssag på barnet i ESDH. Sætter barnets distriktsskoleleder (Ved barn i inklusionscenter er det skolelederen for inklusionscentret) som supplerende sagsbehandler og fremsender mail til skoleleder, som herefter overtager ansvaret for videre kontakt og tilsyn i forbindelse med barnets hjemmeundervisning.
2. registrerer eleven i TEA som "hjemmeundervisning" med ESDH-sagsnummer og klassetrin. Der tjekkes også, om anmelder har forældremyndighed. Sekretariatet har ansvaret for at have overblikket over antal elever, der hjemmeundervises i kommunen

Skoleleder

1. kontakter inden for 14 dage forældrene og inviterer til det første forventningsafklaringsmøde (den, som skal varetage tilsynet bør ligeledes deltage). Mødet er det første tilsyn i det første år og bør derfor omfatte:
 - a. Indledende snak om forældrenes valg af hjemmeundervisning
 - b. Forældrenes planer for hjemmeundervisning og deres forpligtelser i forhold til lovgivningen – stå mål med kravet
 - c. Tilsynets formål, indhold, hyppighed, dokumentation og kontaktperson
 - d. Særlige opmærksomhedspunkter i forhold til barnets muligheder for læring og udvikling
2. sender forældrene et referat, som kan bruges som et aftalegrundlag for tilsyn med hjemmeundervisningen

Undervisningens form og indhold

Som udgangspunkt overtager forældrene ansvaret for elevernes undervisning. Kommunen har således ikke nogen økonomiske forpligtelser og kun nedenstående øvrige forpligtelser i forhold til forældre, der vælger at hjemmeundervise deres børn:

- at føre tilsyn med at undervisningspligten overholdes
- at kunne lade eleven gå op som privatist på distriktsskolen
- at tilbyde specialpædagogisk rådgivning til hjemmeunderviste børn og unge, som både hjemmetrænes og hjemmeundervises på samme tid

Det betyder, at skolerne lovgivningsmæssigt ikke har hjemmel til at tilbyde mere eller andet til hjemmeunderviste elever. Med andre ord er det ovenfor anførte, det eneste skolerne må og skal tilbyde hjemmeunderviste elever.

Skolerne må ikke tilbyde yderligere service, idet skolen så begunstiger forældrene i forhold til friskoler og private skoler, som hjemmeundervisning lovgivningsmæssigt kategoriseres sammen med.

Beskrivelser af form og indhold

Elever, der forlader 9. klasse efter hjemmeundervisning, skal have fået en undervisning, som giver dem de samme muligheder for at komme videre, som hvis de havde gået i folkeskolen (stå-mål-med-kravet).

Hjemmeunderviseren kan selv beslutte, hvordan undervisningen skal tilrettelægges samt hvilke undervisningsmetoder og undervisningsmidler, der skal anvendes. Undervisningen behøver ikke foregå i hjemmet og kan omfatte børn fra flere hjem.

Det er ikke et krav, at hjemmeundervisningen skal omfatte undervisning i alle folkeskolens fag. Dog skal der tilbydes undervisning inden for hvert af fagområderne dansk, regning/matematik, engelsk, historie/samfundsfag og naturvidenskabelige fag. Det følger af bestemmelsen i Friskolelovens §9 stk. 2 om den tilsynsførendes tilsyn med elevernes standpunkt i disse fag.

Det er afgørende, at hjemmeundervisningen ud fra en helhedsvurdering giver eleven de samme muligheder for en alsidig personlig udvikling og kundskabstilegnelse, som hvis eleven havde gået i folkeskole.

UVM's definition af personlig alsidig udvikling:

"Elevernes alsidige udvikling er en central del af folkeskolens formålsparagraf. I samarbejde med forældrene skal folkeskolen give eleverne kundskaber og færdigheder, ligesom skolen skal fremme den enkelte elevs alsidige udvikling. Elevernes alsidige udvikling skal således tænkes ind i de enkelte fag og emner.

Elevernes alsidige udvikling kommer blandt andet til udtryk gennem arbejdet med at styrke elevernes kreativitet, selvstændighed, nysgerrighed og engagement i undervisningen.

Ligeledes kan den alsidige udvikling handle om, at eleven oplever at have kontrol over sin egen situation i skolen, og at opnå forståelse for at de kan bruge og udvikle deres styrker og læringsområder. Via fagenes fokus på elevernes alsidige udvikling sigtes der yderligere på, at eleverne udvikler deres sociale kompetencer og evner til at samarbejde med andre."

Hjemmeunderviseren er ansvarlig for, at undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Evalueringen af den hjemmeundervistes læring kan være identisk med den evaluering, der foregår i mange skoler i form af udførte opgaver i skolebøger, projektarbejde, skriftlige opgaver og faglige prøver, men den kan også have andre former.

Undervisningen bør som minimum omfatte folkeskolens fagkreds på en sådan måde, at de obligatoriske fag og emner kan genfindes i undervisningen.

Der er ikke noget krav om, at folkeskolens fag eller emner direkte kan identificeres på elevens skema med navns nævnelse. De enkelte fag og emner kan derfor indgå i tværfaglige undervisningsforløb, projektorienteret undervisning med videre. Underviseren kan selv

beslutte, hvordan undervisningen skal tilrettelægges, samt hvilke undervisningsmetoder og hvilke undervisningsmidler, der skal anvendes.

Det må anses for et mindstekrav, at fagene dansk, regning/matematik og engelsk kan identificeres entydigt. Det følger af bestemmelsen i friskolelovens § 9, stk. 2 om den tilsynsførendes tilsyn med elevernes standpunkt i disse fag.

Det er ligeledes overladt til den enkelte underviser at vurdere, på hvilke klassetrin eller alderstrin bestemte fagområder skal placeres i skoleforløbet og med hvilken vægt, de skal indgå. Af hensyn til de elever, der i undervisningsforløbet skifter fra en skoleform til en anden, bør underviseren overveje, hvilken grad af parallelitet mellem undervisningen i folkeskolen, der er ønskelig.

Hjemmeunderviseren skal fastsætte slutmål og delmål og udarbejde en elevplan. Elevplanen skal redegøre for de mål, som skal nås i de forskellige fag, og gøre det muligt for tilsynet at vurdere, om hjemmeundervisningen lever op til lovens krav.

Hjemmeunderviseren kan fastsætte egne mål, anvende egne beskrivelser eller gøre brug af folkeskolens fælles mål.

Det kan være hensigtsmæssigt at finde en form, som kan udgøre grundlaget for en evaluering af hjemmeundervisningen og den faglige udvikling. Det kan fx være at føre dagbog, lave opsummerende rapporter, video/lydoptagelser og produkter.

Specialpædagogisk indsats i hjemmet og visitation til inklusionscentre, mv.

Kommunen er alene forpligtet til at tilbyde specialpædagogisk rådgivning til hjemmeunderviste børn og unge, som både hjemmetrænes og hjemmeundervises. Hjemmetræningen skal ske i medfør af servicelovens § 32 a, jf. friskolelovens § 34, stk. 3.

Hjemmetrænede børn, der hjemmeundervises, skal tilbydes specialundervisning mv., hvis barnets udvikling på grund af sprog- eller talevanskeligheder kræver en særlig hensyntagen eller støtte. Tilbuddets omfang og indhold skal svare til, hvad der almindeligvis tilbydes elever i folkeskolen.

Elever, der er visiteret til et inklusionscenter, og hvor forældrene vælger hjemmeundervisning i en periode, skal visiteres igen til inklusionscentret. Inklusionscentret ansøger på baggrund af forældrenes anmodning via det almindelige skema til visitation. De seneste kendte dokumenter og beskrivelser af barnet bruges som bilag til visitationsudvalget (Se hvordan i retningslinjer for nytilkomne og akutvisitationer). Barnet genvurderes efter 3 måneder i inklusionscentret i samarbejde med Leder for Specialiseret Support.

Tilsyn

Kommunalbestyrelsen har overordnet ansvaret for at føre tilsyn med hjemmeundervisningen jf. Friskolelovens § 35. Kompetencen til at føre tilsyn ligger hos den skoleleder, hvor barnet hører til distriktsmæssigt (Ved barn i inklusionscenter er det skolelederen for det pågældende inklusionscenter). Tilsynet kan gennemføres af skoleleder såvel som faglig medarbejder på skolen. Ved tilsyn af elever, der tidligere har fået undervisning i et inklusionscenter, kan skoleleder få bistand af inklusionscentret mhp. et meningsgivende tilsyn.

Tilsynet gennemføres i henhold til "*Vejledning om undervisningspligtens opfyldelse i friskoler og private grundskoler og tilsynet hermed*".

I Silkeborg Kommunes gennemføres som udgangspunkt tre tilsyn pr. skoleår. Det første møde efter anmeldelse af hjemmeundervisning med forældrene tæller som et tilsyn.

Gennemførelse af tilsyn

Tilsynet gennemføres ved afholdelse af tilsynsbesøg på det sted, hvor barnet hjemmeundervises. Både elev og underviser er til stede (eleven dog ikke under hele besøget).

Beskrivelse af tilsyn

1. Første tilsyn: August eller ca. 3 uger efter hjemmeundervisningen er anmeldt. Der laves aftaler om tilsyn og om samarbejdet mellem underviser og tilsynsførende. Planer for undervisningen gennemgås.
2. Andet tilsyn: Januar eller ca. 6. måneder efter hjemmeundervisningen er påbegyndt. Der aftales test/prøver.
3. Tredje tilsyn: April/maj eller ca. 9 måneder efter hjemmeundervisningen er påbegyndt.

Tilsynet føres ved

- Overværelse af undervisning
- Gennemgang af konkret dokumentation for undervisningen (anvendt undervisningsmateriale, udførte opgaver, logbog over aktiviteter, m.m.)
- Samtaler med barnet
- Vurdering af standpunkt
- Vurdering af elevens alsidige udvikling

Der udarbejdes en tilsynserklæring - brug gerne skabelonen på [Skolehåndbogen](#), som gemmes på ESDH-sagen om barnets hjemmeundervisning. Tilsynserklæring sendes til forældrene seneste 2 uger efter besøget.

Vurdering af hjemmeundervisningen

Skoleleder vurderer nederst i tilsynserklæringen om hjemmeundervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Hvis det vurderes, at undervisningen ikke står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen gøres følgende:

- Hjemmeunderviser orienteres om, hvor der er mangler.
- Der afholdes en prøve efter 3 måneder.
- Hvis undervisningen stadig herefter er mangelfuld, skal barnet undervises i folkeskolen, eller en anden skole, hvor undervisningspligten kan opfyldes, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 2. Der er tale om en forvaltningsretlig afgørelse. Kontakt gerne Jurateamet for hjælp.

Prøveafleggelse

Årlige prøver

Der kan afholdes prøver hvert år i dansk, regning/matematik, engelsk, historie/samfundsfag og naturvidenskabelige fag. Den, der varetager hjemmeundervisningen, leder prøverne efter aftale med tilsynsførende. Der føres tilsyn under selve prøveafholdelsen, og resultatet vurderes af tilsynsførende jf. *Bekendtgørelsen af lov om friskoler og private grundskoler*.

Afgangseksamen

Elever på 9. klassetrin kan aflægge 9. klasses prøver som privatister. Adgang til 9. klasses prøver er betinget af, at eleven aflægger det antal prøver, som er fastsat i folkeskolelovens § 14, stk. 2.

[Se UVM's beskrivelse om privatister](#)

I Silkeborg Kommune aflægges hjemmeunderviste elevers afgangsprøver på distriktsskolen, hvor de også får et afgangsbrev. Afgangsbrevet gemmes på elevens sag om hjemmeundervisning.

Eleverne går op hos skolens lærere og følger distriktskolens opgivelser samt udtræk af prøver. Hjemmeunderviser og skolens lærere indgår et samarbejde omkring dette.

Tilmelding til prøve som privatist skal ske inden den 1. september forud for prøveterminen december/januar og inden den 1. december forud for prøveterminen maj-juni.

Lovgivning

Grundlovens § 76: Undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen jf. [grundlovens § 76](#).

Friskolelovens kapitel 8: [Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.](#)